

DECYZJA RADY

z dnia 19 grudnia 2011 r.

dotycząca programu szczegółowego, który ma zostać zrealizowany w formie działań pośrednich w ramach wdrażania programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2012–2013)

(2012/94/Euratom)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 7,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej, przedstawiony po konsultacji z Komitetem Naukowo-Technicznym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wspólne krajowe i europejskie wysiłki w obszarze badań i szkoleń są niezbędne dla wspierania i zapewnienia wzrostu gospodarczego oraz dobrobytu obywateli w Europie.
- (2) Zgodnie z decyzją Rady 2012/93/Euratom z dnia 19 grudnia 2011 r. dotyczącą programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2012–2013) ⁽³⁾ (zwanego dalej „programem ramowym”), program ramowy ma zostać wdrożony poprzez programy szczegółowe, w których określono szczegółowe zasady ich realizacji, ustalono czas ich trwania oraz ustanowiono środki uznane za niezbędne.
- (3) Program ramowy obejmuje dwa rodzaje działań: działania pośrednie w zakresie badań nad energią syntezy jądrowej oraz badań nad rozszczepieniem jądrowym, bezpieczeństwem i ochroną radiologiczną, a także działania bezpośrednie w postaci działań Wspólnego Centrum Badawczego Badawcze (JRC) w dziedzinie gospodarowania odpadami promieniotwórczymi, oddziaływania na środowisko, bezpieczeństwa i ochrony, zwłaszcza w odniesieniu do zdarzeń jądrowych i z uwzględnieniem doświadczeń wyniesionych z wcześniejszych sytuacji. Działania pośrednie należy realizować poprzez niniejszy program szczegółowy.
- (4) Do niniejszego programu szczegółowego stosuje się zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i szkół wyższych oraz upowszechniania wyników badań zgodnie z programem ramowym.

(5) Zgodnie z art. 101 Traktatu Wspólnota zawarła szereg umów międzynarodowych w dziedzinie badań jądrowych; należy podjąć starania na rzecz wzmocnienia międzynarodowej współpracy badawczej w celu dalszej integracji Wspólnoty ze światowym środowiskiem badawczym. Międzynarodowa współpraca dwustronna opiera się na stabilnych ramach prawnych zapewnionych przez umowy o współpracy między Wspólnotą a państwami trzecimi. Program ramowy ma zasadnicze znaczenie dla wdrożenia tych umów. W związku z tym w niniejszym programie szczegółowym powinny móc brać udział państwa, które zawarły w tym celu umowy, a na poziomie projektów – na zasadzie wzajemnych korzyści – podmioty z państw trzecich i międzynarodowe organizacje współpracy naukowej.

(6) Niniejszy program szczegółowy powinien przyczynić się do wspierania zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia utrzymania odpowiedniej kultury bezpieczeństwa.

(7) Należy zapewnić należyte zarządzanie finansami w odniesieniu do niniejszego programu szczegółowego i jego wdrożenia, w sposób skuteczny i przyjazny dla użytkownika, przy jednoczesnym zapewnieniu pewności prawa i dostępności niniejszego programu dla wszystkich uczestników, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁴⁾ oraz rozporządzeniem Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾.

(8) Należy podjąć stosowne działania – proporcjonalne do interesów finansowych Unii – w celu monitorowania zarówno efektywności udzielonego wsparcia finansowego, jak i skuteczności wykorzystania tych funduszy, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym. Należy również podjąć niezbędne kroki, aby odzyskać utracone, nienależnie wypłacone lub nieodpowiednio wykorzystane środki, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002, rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2342/2002, rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽⁶⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu

⁽¹⁾ Opinia z dnia 15 listopada 2011 (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym). Opinia wydana po przeprowadzeniu nieobowiązkowych konsultacji.

⁽²⁾ Dz.U. C 318 z 29.10.2011, s. 127. Opinia wydana po przeprowadzeniu nieobowiązkowych konsultacji.

⁽³⁾ Zob. s. 25 niniejszego Dziennika Urzędowego.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami⁽¹⁾ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/1999 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF)⁽²⁾.

- (9) Każdy obszar tematyczny niniejszego programu szczegółowego powinien być ujęty w osobnej pozycji w budżecie ogólnym Unii.
- (10) Działania badawcze prowadzone w ramach niniejszego programu szczegółowego powinny być zgodne z podstawowymi zasadami etycznymi, łącznie z tymi, które zostały odzwierciedlone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program szczegółowy, który ma być realizowany w formie działań pośrednich w ramach wdrażania programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2012–2013), (zwany dalej „programem szczegółowym”) zostaje przyjęty na okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

Artykuł 2

Program szczegółowy wspiera działania badawcze i szkoleniowe w dziedzinie energii jądrowej, obejmujące szeroki zakres działań pośrednich w zakresie badań prowadzonych w następujących obszarach tematycznych:

- a) badania nad energią syntezy jądrowej (w tym międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER));
- b) badania nad rozszczepieniem jądrowym, bezpieczeństwo i ochrona radiologiczna.

Cele i ogólne kierunki działań, o których mowa w niniejszym artykule, przedstawiono w załączniku.

Artykuł 3

Zgodnie z art. 3 decyzji 2012/93/Euratom maksymalna kwota na wykonanie programu szczegółowego wynosi 2 327 054 000 EUR, z czego nie więcej niż 15 % przeznaczony jest na wydatki administracyjne Komisji. Kwota ta zostaje podzielona w następujący sposób:

- a) badania nad energią syntezy jądrowej 2 208 809 000 EUR;
- b) rozszczepienie jądrowe, bezpieczeństwo i ochrona radiologiczna 118 245 000 EUR.

Artykuł 4

Wszystkie działania badawcze prowadzone w ramach programu szczegółowego prowadzone są zgodnie z podstawowymi zasadami etycznymi.

Artykuł 5

1. Program szczegółowy jest realizowany przy pomocy systemów finansowania ustanowionych w załączniku II do decyzji 2012/93/Euratom.

2. Do niniejszego programu szczegółowego stosuje się zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i szkół wyższych oraz upowszechniania wyników badań związanych z działaniami pośrednimi określone w rozporządzeniu Rady (Euratom) nr 139/2012 z dnia 19 grudnia 2011 r. ustanawiającym zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i szkół wyższych w działaniach pośrednich prowadzonych na podstawie programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej oraz zasady upowszechniania wyników badań (2012–2013)⁽³⁾.

Artykuł 6

1. Do celów realizacji programu szczegółowego Komisja przygotowuje roczny program prac, w którym określa bardziej szczegółowo cele oraz priorytety naukowe i technologiczne przedstawione w załączniku, systemy finansowania, które mają być wykorzystywane w obszarach tematycznych, których dotyczą zaproszenia do składania wniosków, a także harmonogram realizacji.

2. W programie prac uwzględnia się odpowiednie działania badawcze prowadzone przez państwa członkowskie, państwa stowarzyszone oraz organizacje europejskie i międzynarodowe. W stosownych przypadkach jest on aktualizowany.

3. Program prac określa kryteria oceny wniosków dotyczących działań pośrednich w ramach systemów finansowania, a także kryteria wyboru projektów. Kryteria te obejmują doskonałość, oddziaływanie i realizację. W programie prac można dokładniej określić lub uzupełnić dodatkowe wymogi, wagi oraz program.

4. Program prac może określać następujące elementy:

- a) organizacje, które otrzymują środki w formie składek członkowskich;
- b) działania wspierające działalność określonych podmiotów prawnych.

Artykuł 7

1. Komisja odpowiada za realizację programu szczegółowego.

2. Do celów realizacji programu szczegółowego Komisję wspiera komitet konsultacyjny. Skład komitetu może być różny w zależności od różnych tematów w porządku obrad

⁽¹⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

⁽²⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 1.

⁽³⁾ Zob. s. 1 niniejszego Dziennika Urzędowego.

komitetu. W kwestiach związanych z rozszczępieniem jądrowym skład komitetu oraz mające do niego zastosowanie szczegółowe zasady operacyjne i procedury zostały określone w decyzji Rady 84/338/Euratom, EWWiS, EWG z dnia 29 czerwca 1984 r. dotyczącej struktur i procedur zarządzania oraz koordynacji wspólnotowych działań badawczych, rozwojowych i demonstracji⁽¹⁾. W kwestiach związanych z syntezą jądrową zagadnienia te zostały określone w decyzji Rady z dnia 16 grudnia 1980 r. ustanawiającej Komitet Konsultacyjny ds. Programu Syntezy Jądrowej⁽²⁾.

3. Komisja regularnie informuje komitet o ogólnych postępach w realizacji programu szczegółowego oraz przekazuje mu aktualne informacje na temat wszystkich działań zaproponowanych lub finansowanych w ramach tego programu szczegółowego.

Artykuł 8

Komisja zapewnia przeprowadzenie niezależnego monitorowania, oceny i przeglądu, przewidzianych w art. 6 decyzji

2012/93/Euratom, w odniesieniu do działań prowadzonych w obszarach objętych zakresem programu szczegółowego.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 grudnia 2011 r.

W imieniu Rady

M. KOROLEC

Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 177 z 4.7.1984, s. 25.

⁽²⁾ Nieopublikowana.

ZAŁĄCZNIK

CELE NAUKOWE I TECHNOLOGICZNE, OGÓLNE ZARYSY TEMATÓW I DZIAŁAŃ

I. OBSZARY TEMATYCZNE BADAŃ

I.A. Badania nad energią syntezy jądrowej

Cel ogólny

Rozwój podstaw naukowych budowy prototypowych reaktorów dla bezpiecznych, zgodnych z zasadami trwałego rozwoju, przyjaznych dla środowiska i ekonomicznie opłacalnych elektrowni oraz budowa ITER jako najważniejszy krok w tym kierunku.

Działania

1. Realizacja projektu ITER

Jako gospodarz projektu Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność w ramach organizacji ITER oraz odgrywa wiodącą rolę, szczególnie w zakresie administrowania międzynarodową organizacją ITER, zarządzania i rekrutacji personelu, a także w zakresie ogólnego wsparcia technicznego i administracyjnego.

Udział Wspólnoty jako strony w projekcie ITER będzie wymagał dalszych wkładów w budowę wyposażenia i instalacji potrzebnych w ośrodku ITER oraz wsparcia projektu w trakcie budowy.

Działania badawczo-rozwojowe wspierające budowę ITER będą prowadzone przez zrzeszenia na rzecz syntezy jądrowej oraz europejskie przedsiębiorstwa. Będą one obejmowały opracowanie i testowanie komponentów oraz systemów.

2. Badania i rozwój na rzecz przygotowania funkcjonowania ITER

Celem ukierunkowanego programu z zakresu fizyki i technologii będzie skonsolidowanie wyborów związanych z projektem ITER oraz przygotowanie do szybkiego uruchomienia ITER. Program ten zostanie zrealizowany za pomocą skoordynowanych działań o charakterze doświadczalnym, teoretycznym i działań z zakresu modelowania z wykorzystaniem narzędzi JET i innych odpowiednich urządzeń eksperymentalnych i obliczeniowych. Zapewni on należyty wpływ Europy na realizację projektu ITER oraz przygotowuje do istotnej roli Europy w jego wykorzystaniu. Program ten będzie obejmował:

- ocenę kluczowych technologii funkcjonowania ITER poprzez wykorzystanie ulepszeń JET (podobna jak w ITER pierwsza ściana, systemy grzewcze, diagnostyka),
- zbadanie scenariuszy funkcjonowania ITER w ramach ukierunkowanych eksperymentów przeprowadzanych na JET i innych instalacjach oraz skoordynowane prace w zakresie tworzenia modeli.

3. Ograniczone działania technologiczne przygotowujące do DEMO

Zrzeszenia na rzecz syntezy jądrowej oraz przedsiębiorstwa będą nadal rozwijały kluczowe technologie i materiały wymagane do udzielenia zezwolenia elektrowni DEMO oraz jej budowy i funkcjonowania, w celu przebadania ich w ITER oraz wypracowania przez przemysł europejski takiej pozycji technologicznej, która umożliwi mu budowę DEMO oraz rozwijanie przyszłych elektrowni termojądrowych. Zrealizowane zostaną następujące działania:

- dalsze prace specjalnego zespołu projektowego w zakresie zatwierdzenia technicznego oraz projektu konstrukcji w celu przygotowania budowy międzynarodowej instalacji napromieniowywania materiałów przeznaczonych do syntezy jądrowej, która będzie wykorzystywana do testowania materiałów przeznaczonych do elektrowni termojądrowej,
- opracowanie, badania dotyczące napromieniowania oraz modelowanie materiałów o niskiej aktywacji i odpornych na promieniowanie; opracowanie kluczowych technologii potrzebnych do funkcjonowania elektrowni termojądrowej, w tym płaszczy; koncepcyjny projekt działań DEMO obejmujący zagadnienia bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska.

4. Długoterminowe działania badawczo-rozwojowe

W oparciu o działania dotyczące w szczególności ITER i DEMO, w ramach programu szczegółowego będą rozwijane kompetencje oraz rozszerzane podstawy naukowe w dziedzinach mających strategiczne znaczenie dla przyszłych elektrowni termojądrowych. Te działania badawcze zwiększą wykonalność techniczną i opłacalność ekonomiczną energii syntezy jądrowej. Działania szczegółowe w ramach programu ramowego będą obejmowały następujące ograniczone działania:

- badania nad ulepszonymi koncepcjami systemów magnetycznego utrzymania plazmy, w tym stellaratorów. Prace będą koncentrować się na przygotowaniu do eksploatacji stellaratora W7-X, wykorzystaniu istniejących urządzeń do rozbudowy eksperymentalnych baz danych oraz oceny przyszłych możliwości związanych z tymi konfiguracjami,
- prace doświadczalne, teoretyczne i dalsze modelowanie, których ostatecznym celem jest całościowe poznanie plazm syntezy jądrowej nadających się do wykorzystania w reaktorach,

— badania nad socjonaukowymi aspektami i ekonomiką produkcji energii termojądrowej oraz działania propagujące wiedzę na temat syntezy jądrowej i jej zrozumienie w społeczeństwie.

5. Zasoby ludzkie, edukacja i szkolenia – tworzenie „pokolenia ITER”

Odpowiednie zasoby ludzkie oraz intensywna współpraca w ramach obszaru tematycznego syntezy jądrowej, zarówno w celu zaspokojenia natychmiastowych, jak i średniookresowych potrzeb ITER, a także w perspektywie dalszego rozwoju syntezy jądrowej, zostaną zapewnione poprzez:

- wspieranie mobilności naukowców między organizacjami uczestniczącymi w programie szczegółowym w celu polepszenia współpracy w ramach programu i integracji działań badawczych oraz wspierania współpracy międzynarodowej,
- specjalistyczne szkolenia przeznaczone dla inżynierów i naukowców, zarówno przed doktoratem, jak i po doktoracie, w tym również w formie wykorzystywania instalacji programu jako platform szkoleniowych oraz w formie specjalnych seminariów i warsztatów, a także poprzez wspieranie współpracy między szkołami wyższymi.

6. Infrastruktura

Realizacja projektu ITER w Europie, w międzynarodowych ramach organizacji ITER, będzie stanowić element nowych infrastruktur badawczych o znaczącym wymiarze europejskim.

7. Transfer technologii, zaangażowanie przedsiębiorstw i innowacje

ITER będzie wymagał nowej i bardziej elastycznej struktury organizacyjnej, aby osiągnięte innowacje i postęp technologiczny mogły zostać sprawnie przeniesione na grunt przemysłowy, dzięki czemu europejski przemysł stanie się bardziej konkurencyjny. Osiągnięciu tego celu będą służyć:

- wspieranie innowacji i wymiana wiedzy specjalistycznej z powiązаныmi szkołami wyższymi, instytutami badawczymi i przedsiębiorstwami, w tym odpowiednie interakcje z organizacją ITER oraz Europejskim Wspólnym Przedsięwzięciem na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (F4E) (przy zapewnieniu równych szans udziału partnerów – przedstawicieli przemysłu, zgodnie z odpowiednimi przepisami Unii dotyczącymi zamówień publicznych),
- zachęcanie do zgłaszania patentów,
- wspieranie forum innowacji w sektorze termojądrowym, które opracuje plan działania w zakresie technologii termojądrowej oraz inicjatywy w zakresie rozwoju zasobów ludzkich, z naciskiem na innowacje i potencjał dostarczania nowych produktów i usług.

I.B. Rozszczepienie jądrowe, bezpieczeństwo i ochrona radiologiczna

Cel ogólny

Ustanowienie solidnej bazy naukowej i technicznej w celu przyspieszenia praktycznych postępów w zakresie bezpieczeństwa gospodarowania długozyciowymi odpadami promieniotwórczymi, zwiększenie w szczególności bezpieczeństwa, przyczyniając się jednocześnie do efektywnego gospodarowania zasobami i opłacalności wykorzystania energii jądrowej, oraz zapewnienie solidnego i społecznie akceptowanego systemu ochrony człowieka i środowiska przed skutkami promieniowania jonizującego.

Działania

Działania pośrednie w dziedzinie rozszczepienia jądrowego, bezpieczeństwa i ochrony radiologicznej zostaną przeprowadzone w pięciu głównych obszarach działalności opisanych poniżej. W związku ze zwiększonym naciskiem na bezpieczeństwo jądrowe, co przekłada się na reorientację badań jądrowych, obszary: bezpieczeństwa obiektów jądrowych, ochrony radiologicznej (w tym przy zastosowaniach medycznych) i oceny ryzyka będą przedmiotem jak największego zainteresowania. Istnieją ważne związki z badaniami prowadzonymi w ramach siódmego programu ramowego Unii przyjętego decyzją nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) ⁽¹⁾, zwłaszcza w dziedzinie energii, norm europejskich, edukacji i szkolenia, ochrony środowiska, zdrowia, materiałoznawstwa, administrowania, wspólnych infrastruktur, kultury ochrony i bezpieczeństwa. Wspierana będzie współpraca międzynarodowa w zakresie wielu działań badawczych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na badania nad bezpieczeństwem obiektów jądrowych; będzie się to odbywało we współpracy z odpowiednimi forami technicznymi i przy udziale zainteresowanych podmiotów, zgodnie z uzasadnieniem prowadzenia działań badawczych nad rozszczepieniem jądrowym, bezpieczeństwem i ochroną radiologiczną przedstawionym w pkt I.B załącznika I do decyzji 2012/93/Euratom.

1. Gospodarowanie końcowymi odpadami promieniotwórczymi

Badania techniczne i demonstracja koncepcji składowania geologicznego w ramach przygotowania do wdrożenia przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa operacyjnego. Badania przyczyniające się do lepszego poznania odpadów i ich zachowania w czasie, opracowanie solidnych metod oceny wydajności i bezpieczeństwa, badanie kwestii administracyjnych i kwestii związanych z akceptacją społeczną, a także inne działania sprzyjające rozwojowi wspólnego europejskiego podejścia do głównych zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami od ich powstania po unieszkodliwienie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1.

2. Systemy reaktorów

Przy jednoczesnym zachowaniu ogólnego celu, badania stanowiące podstawę bezpiecznego funkcjonowania wszystkich systemów reaktorów (w tym urządzeń cyklu paliwowego) wykorzystywanych w Europie lub, w zakresie niezbędnym do utrzymania obszernej wiedzy fachowej na temat bezpieczeństwa jądrowego w Europie, tych typów reaktorów, które mogą być wykorzystywane w przyszłości, skupiające się wyłącznie na aspektach bezpieczeństwa. Badania te obejmują ocenę cyklu życia instalacji i zarządzanie nim, kulturę bezpieczeństwa (minimalizację ryzyka wystąpienia błędu ludzkiego lub organizacyjnego), zaawansowane metody oceny bezpieczeństwa, numeryczne narzędzia symulacyjne, oprzyrządowanie i kontrolę oraz zapobieganie poważnym wypadkom i łagodzenie ich skutków, a także powiązane z tymi obszarami działania na rzecz optymalizacji zarządzania wiedzą oraz utrzymania kompetencji.

Działania obejmują podstawowe i główne przekrojowe działania badawcze (takie jak materiałoznawstwo) ⁽¹⁾, a także – przy wyłącznym skupieniu się na kwestiach bezpieczeństwa – badanie przyszłych reaktorów oraz wszystkie aspekty cyklu paliwowego, takie jak podział i transmutacja.

3. Ochrona radiologiczna

Działania w tym obszarze będą się skupiały na:

- lepszej kwantyfikacji zagrożeń dla zdrowia w przypadku niskich dawek promieniowania działających przez dłuższy czas – przy uwzględnieniu indywidualnych różnic – dzięki badaniom epidemiologicznym oraz lepszemu zrozumieniu mechanizmów na podstawie badań w zakresie biologii molekularnej i komórkowej,
- zwiększeniu bezpieczeństwa i skuteczności medycznych zastosowań promieniowania poprzez nowe osiągnięcia w zakresie technologii oraz właściwe wyważenie korzyści i zagrożeń z nimi związanych,
- poprawie spójności i integracji zarządzania w sytuacjach kryzysowych i w postępowaniu powypadkowym w Europie poprzez opracowanie wspólnych instrumentów i strategii oraz demonstrację ich skuteczności w rzeczywistym środowisku,
- w zależności od potrzeb, skuteczniej zostaną zintegrowane krajowe działania badawcze w innych obszarach.

4. Infrastruktura

W przypadkach, w których będzie występowała wyraźna europejska wartość dodana, zwłaszcza w odniesieniu do stworzenia masy krytycznej, wspieranie projektowania, odnowienia, budowy lub eksploatacji kluczowej infrastruktury badawczej niezbędnej w którejkolwiek z wyżej wymienionych obszarów tematycznych, w tym ułatwienie odpowiedniego dostępu do istniejącej i przyszłej infrastruktury dla osób prowadzących badania indywidualne i dla zespołów badawczych.

5. Zasoby ludzkie i szkolenia ⁽²⁾

Koordynacja programów krajowych oraz uwzględnienie ogólnych potrzeb szkoleniowych w naukach i technologiach jądrowych poprzez szereg instrumentów, w tym przynoszących wyniki w krótszym terminie i mających konkurencyjny charakter, w ramach ogólnego wspierania zasobów ludzkich we wszystkich obszarach tematycznych. Obejmuje to wsparcie dla kursów i sieci szkoleniowych oraz działania na rzecz zwiększenia atrakcyjności tego sektora dla młodych naukowców i inżynierów, a także poprawę koordynacji między instytucjami edukacyjnymi w Unii w celu zapewnienia równoważności kwalifikacji we wszystkich państwach członkowskich.

II. KWESTIE ETYCZNE

Podczas realizacji niniejszego programu szczegółowego oraz podczas wynikających z niego działań badawczych należy przestrzegać podstawowych zasad etycznych. Obejmują one między innymi zasady, które zostały odzwierciedlone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w tym: ochronę godności człowieka i życia ludzkiego, ochronę danych osobowych i prywatności, jak również ochronę zwierząt i środowiska zgodnie z prawem wspólnotowym i najnowszymi wersjami odpowiednich międzynarodowych konwencji, wytycznych i kodeksów postępowania, na przykład deklaracją helsińską, Konwencją Rady Europy o prawach człowieka i biomedycynie podpisaną w Oviedo dnia 4 kwietnia 1997 r. oraz jej protokołami dodatkowymi, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, Powszechną deklaracją w sprawie genomu ludzkiego i praw człowieka przyjętą przez UNESCO, Konwencją Organizacji Narodów Zjednoczonych o broni biologicznej i toksycznej, Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla żywności i rolnictwa i odpowiednimi rezolucjami Światowej Organizacji Zdrowia.

Uwzględnione zostaną także opinie Europejskiej Grupy Doradców ds. Skutków Etycznych Biotechnologii (1991–1997) i opinie Europejskiej Grupy ds. Etyki w Nauce i Nowych Technologiach (od 1998 r.).

Zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem różnorodności koncepcji istniejących w Europie uczestnicy projektów badawczych muszą stosować się do obowiązującego prawodawstwa, uregulowań i zasad etycznych w krajach, w których będą prowadzone badania. W każdym przypadku zastosowanie mają przepisy krajowe i żadne badania, które są w danym państwie członkowskim lub w tym innym państwie zabronione, nie będą wspierane z funduszy wspólnotowych, w przypadku gdy miałyby być prowadzone w danym państwie członkowskim lub w państwie.

⁽¹⁾ Przyjmuje się, że ERBN odpowiada za wspieranie badań pionierskich we wszystkich dziedzinach nauki i technologii.

⁽²⁾ Uznaje się, że odpowiedzialność za mobilność naukowców między różnymi dziedzinami nauki i technologii leży w gestii programu „Ludzie” będącego częścią programu ramowego Unii.

W stosownych przypadkach przed rozpoczęciem działań w zakresie badań i rozwoju technologicznego podmioty prowadzące projekty badawcze muszą uzyskać stosowną zgodę odpowiednich krajowych lub lokalnych komisji etycznych. Komisja będzie również dokonywać systematycznej oceny etycznej w przypadku wniosków dotyczących kwestii wrażliwych z etycznego punktu widzenia lub w przypadku gdy aspekty etyczne nie zostały w odpowiedni sposób uwzględnione. W szczególnych przypadkach oceny etycznej można dokonać w trakcie realizacji projektu.

Art. 13 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wymaga, aby przy formułowaniu i wykonywaniu polityki Unii w różnych obszarach, także w zakresie badań naukowych, Unia i państwa członkowskie w pełni uwzględniały wymogi dotyczące dobrostanu zwierząt. Dyrektywa Rady 86/609/EWG z dnia 24 listopada 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych⁽¹⁾ wymaga, aby wszystkie doświadczenia zmierzały do uniknięcia niepokoju, niepotrzebnego bólu i cierpienia zwierząt; wykorzystywały jak najmniejszą liczbę zwierząt; dotyczyły zwierząt o najniższym stopniu wrażliwości neurofizjologicznej; oraz powodowały jak najmniej bólu, cierpienia, niepokoju i trwałych uszkodzeń. Zmiany dziedzictwa genetycznego zwierząt i klonowanie zwierząt można brać pod uwagę, tylko jeśli cele są usprawiedliwione z etycznego punktu widzenia, a warunki pozwalają zagwarantować dobrostan zwierząt i przestrzeganie zasad różnorodności biologicznej. Podczas realizacji niniejszego programu szczegółowego Komisja będzie regularnie monitorowała postępy naukowe oraz krajowe i międzynarodowe przepisy w sposób umożliwiając uwzględnienie wszelkich zmian.

⁽¹⁾ Dz.U. L 358 z 18.12.1986, s. 1.